

Význam a smysl

Patočka, citující Frege-ho, rozlišuje mezi významem a smyslem následovně: čtyřstran a čtyřúhelník mají týž význam, ale dvojí smysl (podobně jako Večernice a Jitřenka). Je to ovšem jen velmi hrubé (a nešetrné) rozlišení. V němčině se rozlišuje *Sinn* od *Bedeutung*, angličtina rozlišuje *sense* a *reference* nebo *meaning*. Je to ovšem velmi komplikované, a je kolem toho také rozsáhlá problematika, kterou se už dlouho zabývá celá řada disciplín, a udělat si v tom jasno není zrovna snadné. Samostatná další komplikace spočívá v tom, že se touto problematikou zabývají analytičtí filosofové – a speciálně ti logicky zaměřeni – tak, že vůbec odmítají mluvit o „pojmech“. Odhlédneme-li od toho, že terminologie (a zvláště odborná) je vždy do značné míry věcí volby, a zůstaneme-li co možná u „věci“, pak si především uvědomujeme (musíme uvědomovat), že třeba onen „čtyřstran“ vůbec nemusí mít stejný význam jako „čtyřúhelník“, pokud by tu chyběl nějaký odkaz na kontext, např. na to, jde-li o rovinu nebo o trojrozměrný prostor. V prostoru (zejména pak euklidovském) může mít „čtyřstran“ stejný „význam“ (nebo spíš „smysl“?) jako „dvanáctiúhelník“ (nebo také „čtyřstěn“ atd.). Zkrátka: každý „význam“, stejně jako každý „smysl“ sahá dále, než kam (komu nebo čemu) je připisován – přesahuje ke kontextu, který vlastně není aktuálně „míněn“.

(Písek, 130304-1.)